

Rostás-Farkas György

Kettős aranypánt

Előjáróban. 2017-ben ünnepeljük Arany János születésének 200. évfordulóját.

A Cigány Tudományos és Művészeti Társaság alapításától kezdve (1991) a „kettős aranypánt”, a magyar és roma identitás jegyében munkálkodik a magyar irodalom klasszikusainak cigány nyelvre való műfordításán.

A romani „cigány nyelv” számos nyelvjárása ismert a világon, a nyelvi standardizáció folyamata ma is tart.

A cigány értelmiség nyelvi hagyományokkal foglalkozó rétege, közös meggyezés alapján a lovári nyelvjárást tekinti úgynevezett irodalmi nyelvnek. A Cigányok Világszövetségének 1971-ben megtartott londoni világkongresszusán a roma jelképek és a himnusz mellett erről is határoztak.

A magyar klasszikusok műfordítása – különösen Arany János életműve, veretes nyelvezete – nagy kihívás elé állítja azokat, akik megkísérlik ezen alkotások lovári nyelvre való átültetését. Talán ezzel is magyarázható, hogy ez idáig Arany János verseinek fordítására kevesen vállalkoztak. Ezek között említhetjük pl. Nagy Gusztáv két fordítását (*Családi kör* és a *A walesi bárdok*).

Alábbi összeállításunkban ifj. Rostás Farkas György két műfordítását közöljük.

Mátyás anyja – Matyasheski dej

Szilágyi
Örzsébet
Pesko lil iskirisardas,
Peske
Kamade
Asvenca pherdo rutas.

Shaveske
O lil
Ande prága
Lashi sirma
Ingrel: ande bida

„Muro Savo!
Na zhatu tu
Andaj Prága
Avri lav tu
Potyina tu
Anda phuro robipe.

Gulhenca
Rupenca
Potyinu anda tu
Le muro ido
Phiravar
Khere te reses tu.

Na mishkin tu
Na shu tu
Muro gevo!
Kon avla
Muro shavo
tavesa phanglo

Tè den kothe o lil
Le Hunjudi Mátyásoske
Ande leske palmi
Khanjikaske feru leske.”

Kalo
Tavel
O pecheto
Pe mure kuja
Zhukaren
Kon slugin ando kera

„Kon ingrel muro lil
muj Sigo
andej Prága?
Shel galhi
Thuj jek grast,
Dav kon gutadyol hutyasu.”

„Inbarv me,
ingrav me
efta dyes dastaj.”
„Mure kamade
ileske
Eftu hersh avlu!”

Aihgrav me,
Anav me
Tulaj trin dyes e sirma”
„Mure kamade
ileshe
trin shon si kadyolus!”

„Devlule,
devlule,
sostar chi dan ma phuka,
te shaj
resav
Mura dake huturimatura

Kaj avel
Kaj avel
Jek kalyi chiriklyi,
Pe Hunjadeshe kuja
Heshol
Jek kasavi.

Tele muladas
Tele muladas
Anda kalyi balval,
Avri te lelus
Pesko lil
Anda dako vas.

„Sigo
pa chiriklyu!...
Truhuj te len latur!”
Nacheh
Le rjumura
Pushke te den lu, sigo.

Chiriklyan,
Na jekhu,
Vi shelen pushe dena
Sirma naj
Vurma naj
Kodoles kon ingerdas olil

Zi kuj e ratyi
Ande vesha
I ve roden la:
Dopash ratyi
Phin keren
Ande hi romeske felyastra

„Kon mulavel?
So mulavel?
Jek kulyi chiriklyi
Latey ruke
O lil
So kade pe mezil”

„Loloj to o
o pecheto
Lushoj o bandyipo:
Blugo,
Blugo,
Luke vusttesko askisipo!”

Fiamnak – Mure shaveske

Najis Devleske! Ratyi si pale.
 Viadyes nachilas la phuvako kino.
 Andre korrkoro, geri memelyi phabol:
 Avral dikhel amen o tunyariko.
 Akanak muro shavo, sostar san opre?
 Gataj tyo pato so lasho –tatoj:
 Tye vas pejekhavreste shutime,
 Rudyin tu muro shavo shukares,

Dikhes me chorro poeto som:
 Losshav chi mukav but palal?
 Shajke feri chorro anav:
 Kathar e manusha chorro trajo.
 Ande tyo primavarako ilo
 O rudyimo andakode pajarav.
 Tye vas pejekhavreste shutime,
 Rudyin tu muro shavo shukares,

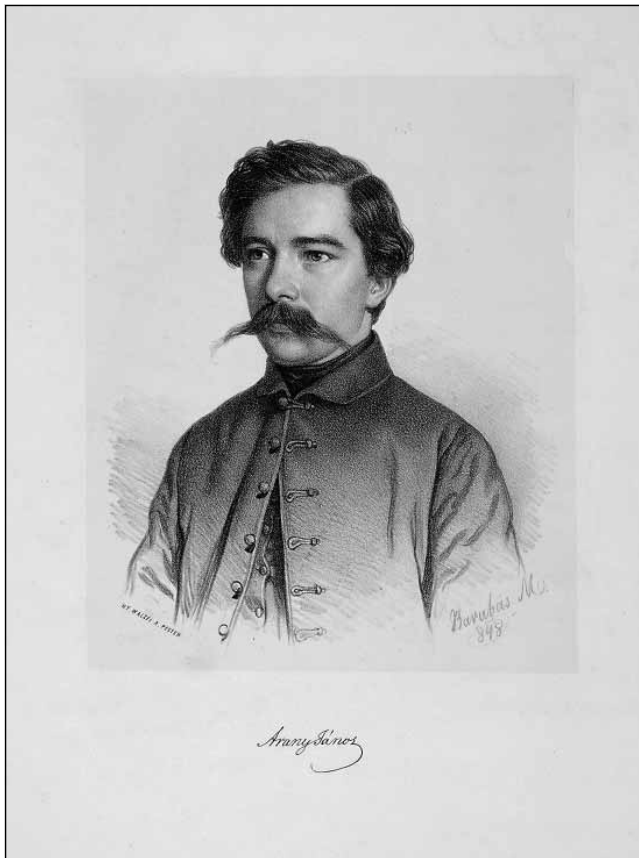
Ke e chorreske kuchi o patyaimo,
 Sityarel te patyas, te gindisaras:
 Leske mīg chi merel
 Trubuj te patyal, te gindij pe!
 Te viandemande, sar dulmut
 Trajijas o patyajimo losshavo leske!...
 Tye vas pejekhavreste shutime,

Rudyin tu muro shavo shukares,
 Kana anda tye amala
 Butyi akharel tu-kade shajke detehara -
 Strajinoske keresa butyi
 Kon shajke kamel tu... de na chachikanes:
 Drab tavel po patyaimo
 Pe sharade asva.
 Tye vas pejekhavreste shutime,
 Rudyin tu muro shavo shukares.

Kana dikhes o chorrimo,
 So e patyaimaske phíke ingrel:
 Mukhlines la godya,
 Kana o gindo po xanzhvalipe ingrel
 Thaj e dileski zhelya phuvako trajo:
 Tavel o rudyimo o angluno.
 Tye vas pejekhavreste shutime,
 Rudyin tu muro shavo shukares.

Kana barosa, thaj dikhesa
 Tye nyamurangi phuv na tyiri-j
 Mashkar tyo pato, murmunt
 Butenge das mesgyaki phuv:
 Le tyi voja anda rudyimo:
 Garadyuvas pe phuvake droma.
 Tye vas pejkhavreste shutime,
 Rudyin tu muro shavo shukares.

Mang tu mang jek majlasho them!
 Thaj ande leste o chachipo:
 Ke tyo trajo thaj kadi phuv
 Angal del phurdesa tu. -
 Phír loss hasa ande tye sune,
 Petyo drom muri chumid tavel:
 Tye vas pejkhavreste shutime,
 Rudyin tu muro shavo shukares!

BARABÁS MIKLÓS | ARANY JÁNOS ARCKÉPE